

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

IVRIS CANONICI|| SEV PONTIFICII|| PARTITIONES,||

Grégoire, Pierre

[Frankfurt], 1595

VD16 G 2996

11 De Fideiussoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63677)

g *l. iuris gentium, §. quod fere, de pactis. P. l. cum essent, de seruitutibus rusticorum prædior. P. Iulius Paulus, libr. 2. sententiarum, tit. 2. l. si ita stipulatus, §. Chrysogonus, de verbor. obligatio. Exempla prosequitur ex probis auctoribus. Barnabas Brissonius libr. 5. de formulis. Apponebantur stipulationes emtionibus, ut in l. 3. §. 1. de actio. emt. P. l. cum ab eo, de contrab. emt. Meminit & Varro, libr. 2. de re rustica. capit. 2. 3. 5. & Seneca. libr. 3. de Benefic. B
 Vinam (inquit) nulla stipulatio emtorem venditori obligaret. Adiucebatur & in pecunia credite cautionibus stipulatio, l. ita. si certum petat. & in summa tot sunt stipulationum conventionalium genera, quot rerum contrahendarum, l. stipulationum. §. conventionalium, de verborum obligat. veruntamen non ideo duos contractus dicemus principalem, & stipulationem, que principali adicitur, sed unum C
 tantum. l. si ita. §. vlt. de nouat. P.
 h *In l. stipulatio ista, 38. §. in stipulationibus. & l. quicquid adstringenda, 99. de verbo. obligat. P. l. cum queritur, 27. de rebus dubiis, l. veteribus 39. de pact. P. facit ratio, l. Arrianus, 46. de actio. P. In pratoris tamen stipulationibus, pratoris est interpretatio. In pratoris, 8. de pratoris stipul. P. Ea tamen repetita, & in stipulationem deducta intelliguntur, & subintelliguntur, de quibus ante stipulationem conuenit. l. Titia, 134. §. idem respodit, de verb. oblig. l. item quia. 4. §. fin. de pact. P.
 i *Videl. 3. 4. 5. cum suis §§. l. si domus, 8. de prescript. verb. libr. 19. tit. 5. Eoque refer estimationem, prescriptisque verbis actionem, de qua, in l. 1. & 2. de estimatoria actio. libr. 19. P. tit. 3. Et vide ea que diximus, lib. 28. Syntag. iuris. cap. 6.***

DE FIDEIVSSORIBVS.

TITVLVS XI.

CAPVT I.

Continuatio, & quid fideiussor.

Q Via verbis, † & stipulatione obligatur fideiussores, a dicamus de illis post verborum obligationem.

Fideiussor dicitur, † qui pro fide seu obligatione alterius, se obstringit. b

SCHOLIA.

a *l. 5. §. satisfacere, de verb. obligat. P. §. non solum, de fideiussoribus apud Iustinian. l. blanditus, 22. C. cod. tit. de fideiussoribus generaliter tractatur, libr. 3. decret. tit. 22. libr. 4. C. tit. 41. lib. 46. P. tit. 1. & lib. 3. institutio. tit. 21. de fideiussoribus vero in specie dotium, nouella 4. minorum. libr. 2. C. tit. 24. tutorum, vel curatorum, libr. 5. C. tit. 57. & lib. 27. P. tit. 7.*

b *§. 1. de fideiussor. apud Iustinian. l. 1. §. sed aut proprio, de actio. P. ibi. Qui alio nomine obligatur, fideiussor vocatur, & plerumq; ab eo, quem proprio nomine obligamus, alios accipimus, qui eadem obligatione teneantur. Ad promissores dixit fideiussores Pomponius, in dicta l. 5. §. satis acceptio est, de verbor. obligat. ut Vlpian. in l. omnibus, 43. de solut. libr. 46. P. tit. 3. ut & in l. si vero, 64. §. sed et si virum, solut. matrimon. P. fideiussor obligatur, & ipse etiam heredem suum obligatum relinquit, cum rei locum obtineat, l. 4. infra de fideiussor. Pandect. §. 1. eod. tit. Pandect.*

CAPVT II.

- 1 Species fideiussionis expromissio.
- 2 Mandatum.
- 3 Constitutum.
- 4 Sponsio.

Species fideiussionis possunt poni, † expromissio, mandatum, constitutum, sponsio, quæ tamen aliquo modo conueniunt, & differunt. a Expromissor dicitur, qui fideiubet vel promittit pro eo, qui efficaciter obligatus non est. b

Mandator qui mandat ante contractum fieri, & ita fideiubere videtur pro eo, qui eius mandato contrahit. c

Constituens est, † qui cū fideiubeat nihilomi-

hilominus se constituit principalem de-
bitorem. *d*

4 Sponsor qui non rogatus pro alio in-
tercedit. *e*

S C H O L I A.

a Vi explicat glossa ad §. 1. ad verbum, fidei-
iussorem, de fideiussor. in nouellis, ubi &
textus de omnibus meminit.

b Vi si quis pro seruo, promittente domino fi-
dem dat, l. eleganter, §. seruis, de dolo, l. de-
bitor mulieris, de dolo malo.

c l. si vero non remunerandi, §. si post, & §.
plane, & §. cum quis, l. si hereditatem, 3. 2.
manda. Pand.

d Et sit post obligationem principalem con-
tractam, in l. fin. C. de constituta pecunia,
l. 1. eod. tit. P. & est instar fideiussoris.

e Quasi sponte intercedens, sponsor dictus, &
habet actionem mandati, leg. si pro te alias,
l. qui patitur, manda. Pandect.

C A P V T I I I.

Quibus accedat fideiussor.

OMNI obligationi fideiussor accedere
potest, *a* & in solidum, & in partem
rei vel pecunie, *b* quod si obligatio prin-
cipalis, iure reprobetur, corruet quoque
fideiussoria accessio. *c* Quare flagitiosæ rei
nulla est fideiussio, nec maleficiorum, *d*
pro pœna tamen pecuniaria delicti, fidei-
iuberi posse ambigui iuris non est. *e* Et
pro carcerato, fideiussio de parendo iuri
fieri potest, qua præbita, nec clericus car-
cere detinetur, nisi excessus enormitas, vel
alia causa rationabilis, sua fuerit detinendū. *f*

S C H O L I A.

a l. 1. & l. grece, §. 1. & l. fideiussor obliga-
ri, §. 6. §. fideiussor accipi, & §. sequen. de fi-
deiussor. nec interest si fuerit contracta prior
obligatio, re aut verbis, aut consensu, aut
lueris, siue civilis, siue naturalis fuerit, §.
in omnibus, de fideiussor. apud Iustinia.
Possum, & actionis quam habiturus sum.

A capere fideiussorem, leg. potest accipi 4. de
fideiussor. Pandect.

b l. fideiussores, 9. de fideiussor. Pand. potest
& capi fideiussor pro minori summa quam
fuerit principalis, & in leuiorem causam,
non in duriolem, l. grace, 8. §. illud com-
mune, & seq. de fideiussor. Pand.

c c. grauis, 15. de censib. lib. 3. tit. 39. l. si quis
postquam, 37. & l. si quis pro eo, 56. in
princip. & §. nummos, de fideiussorib. Pan.

d In l. si arce sub conditione, 70. §. id quod
vulgo, de fideiussor. Pandect. nouella, 51.

e Dicitur §. id quod vulgo, & l. grace, 8. §. sed
si ex delicto, de fideiussorib. Pand. si quis
tamen fideiubeat pro reo criminis capita-
lis, qui supplicio ultimo probato crimine sit
afficiendus, qui fugerit, non debet soluere
pœnam capitalem, nec censetur ad eam se
obligasse, sed ad pecuniariam, litis aestima-
tione facta, tractat Cynus, & Bartol. ad l.

C ad commentariensem, de custodiareorum,
lib. 9. C. iiii. 4. probat & Vlpianus, in l. si
quis reum, 4. eod. tit. de custod. reor. lib.

48. P. tit. 3. nisi fuerit dolo versatus in reo
non exhibendo, nam tunc extra ordinem
in eum animaduertitur. Alioquin nemo
dominus censetur etiam membrorum suo-
rum, ut se morti pro alio subiicere possit, l.
liber homo, ad legem aquil. Pand. vide ca-
no. si non licet, 9. & ca. si cum homo, 19.

23. q. 5. lege tamen, de fideiussione mutua
pro morte alterutrius, duorum amicorum
apud Valerium Maximum, lib. 4. cap.
7. & apud nos, lib. 24. Syntagmatis, cap. 3.
num. 16.

f cap. si clericos, 15. de sentent. excommuni-
ca. in Sex. lib. 5. tit. 11. facit, l. diuus, de cu-
stod. reorum Pand.

C A P V T I I I I.

Qui fideiubere possint.

NE MO sui ipsius fideiussor esse potest, *a*
neque alterius, qui obligari aut con-
ueniri non potest, *b* non mulier, prohi-
bente senatusconsulto Velleiano. *c* Cleri-
cus etiam fideiussionibus inferuiens abii-

citur. *d* Si tamen de facto fideiussorit, valet fideiussio, & conueniri ex ea poterit. *e* Attamen religiosus absque maioris partis capituli, & Abbatis sui licentia, pro aliquo fideiubere non potest. *f* Vnus, duo, plures pro vno, & pro pluribus fideiubere possunt. *g* Potest, & dari fideiussor fideiussoris: *h* fideiubens tamen pro meretrice ex mandato adolescentis luxuriosi, mandati actionem non habet. *i*

S C H O L I A.

- a* *l. heres a debitore*, 21. §. seruo tuo, de fideiussorib. Pandect. nisi duo rei promittendi inuicem fideiubeant, leg. reos promittendi, 11. de duob. reis, Pandect.
b *leg. 3. de fideiussorib.* Pandect. l. quoties, 6. & *l. si fideiussor*, 7. qui satisd. cogant. Pand. lib. 2. tit. 8.
c *l. 1. & 2. ad senatuscons. Velleia* Pandect. l. senatusconsultum, 4. & *l. mulierum*, 14. Cod. eodem titulo. nisi agatur de re sua, leg. aliquando, 13. & *l. si domina*, 25. ad senatuscons. Velleia. Pandect. l. si bona fide, 27. §. fin. eod. tit. Pand. vel nisi in causam dotis se obligauerit, *l. si dotare*, 12. & *l. fin. C. eod. tit. vel pro manumissione serui*, l. veterum, 24. eod. tit. ant. decipiendi creditorem animo fideiussorit, quo casu non inuatur etiam senatusconsulto, leg. 2. §. verba, & leg. si decipiendi, 30. ad sen. Velleian, Pandect. l. fœminis, 18. Cod. eod. titulo, leg. in eo. 110. fin. §. fina. de regulis iuris, Pandect. Sunt & alii casus quos notant iuris ciuilibus auctores, videndum tamen *c. ex rescripto, nonum*, de iure iurando, ubi mulier ex fideiussione iurata obligatur.
d *c. 1. de fideiussor. clericus fideiubere non debet*, ca. 29. te quidem, 11. q. 1. ubi glossa excipit, nisi adsit necessitas, ut ex pietate alii subueniat, can. non satis, 86. dist. item, & pro ecclesiis suis, §. alium autem, de sanctissimis episcop. in nouel. & mutuo pro se clerici quoq; fideiubere poterunt, l. omnes, §. in hac, Cod. de episcop. & cleric.

- A e* *c. peruenit, cap. constitutus*, de fideiussorib.
f *cap. fin. de fideiussorib. quemadmodum nec adstrictus curia, fideiubere potest*, l. curialis, de loca.
g *Panor. ad c. peruenit, de fideiussor. textus, & exemplum in obsidibus, qui speciem referunt fideiussorum, in c. ex rescripto*, 9. de iure iuran. lib. 2. tit. 24. §. si plures sunt, de fideiussor. apud Iustinia.
h *l. 4. in principio, & l. si dubitet*, 9. & *l. graece*, 8. §. si de fideiussorib. Pandect.
B *l. si vero non remunerandi*, 12. §. si adolescens, luxuriosus, manda. P. lib. 17. tit. 1. l. quod si minorum, 24. §. restitutio, de minori. 25. annis, lib. 4. P. tit. 4.

C A P V T V.

De modo, & formula fideiubendi.

Fideiussio quibuscumq; verbis contrahitur, dummodo ea mente, & consensu pronuncientur ut eam fieri velimus. Et si quis dixerit vel scribi fecerit, se fideiussisse, omnia censetur solemniter facta. Tacens etiam præfens inter dum censetur pro alio fideiussisse, si id agebatur. Potest & duabus obligationibus se quis pro eodem obligare, ut si in diem fideiussor acceptus, mox pure se obliget, potest & donandi animo fideiuberi. Attamen fideiussores ita obligari nequeunt, ut plures eo, pro quo fideiubent, debeant: si quidem hæc fideiussio est tantum respondens priori principali obligationi. *g*

S C H O L I A.

- a* §. non solum, de fideiussor. apud Iustinia. l. graece, eod. tit. Pandect. l. blanditus, 12. Cod. eod. tit. l.
b §. si de fideiussor. apud Iusti. l. sciendum, de verb. obl. P.
c *Vt si pater præfens sit, dum filius familias consul, vel præfectus eligitur. nam si tacuerit, pro eo fideiubere intelligitur*, l. 2. ad municipal. P. l. filius familias, de verb. oblig. P. sic & fideiussores a tutoribus nominati, si præfentes fuerint, & non contradixerint, æque tenentur, ac si interposita stipulatione

pulatione fideiussissent. l. 4. in fine, de fideiuss. sicut & qui tacet confirmare videtur electionem factam, ca. si. 65. dist.

d l. hares a debitore, 21. §. 1. de fideiussor.

e l. quod dictum est, 32. §. fin. de pact. P. lib. 2. P. tit. 14.

f §. fideiussores ita obligari, de fideiussorib. vide l. et si, 24. de re iudica, P. l. exceptiones, de exceptio. P. plus diceretur se obligare, re, tempore, loco, causa, c. vni. de plus petit. lib. 2. tit. 11. §. plus, de action. apud Iust. l. unica, C. de plus petit. In minorem tamen summam fideiuss. obligare se potest. l. si quis, 32. §. l. si ita, 42. de fideiuss. Tamen si publicata ex parte fuerunt bona principalis debitoris, fideiussor in solidum tenetur, l. 1. C. de fideiuss. Competit nihilominus exceptio ex persona rei fideiussori eius contra creditorem, l. ex persona, §. l. cum lex, 46. de fideiussor. l. 7. §. 1. de actio. P. nisi post exceptionem admissam, remaneret adhuc principalis debitor naturaliter obligatus, nam tunc adhuc fideiussor remaneret obligatus, l. vbi cumque, 60. de fideiussorib. P. Id ipsum si exceptio esset pure personalis, qua ad solum debitorem, non ad alios pertineret, ut in l. §. haredi, 21. §. fin. de pact. P. vel si exceptio tantum pertineret ad debitorem per cessionem bonorum, per illum factam, non enim cessio rei liberat eius fideiussorem. §. si. de reple. apud Iust.

CAPVT VI.

1 De effectu, & actione fideiussionis, contra vnum.

2 Plures.

Fideiussor non tantum ipse obligatur, sed & haredem suum relinquit obligatum. a At fideiussor, non potest conueniri, antequam reus principalis sit obligatus vel debeat: b rursus nec postquam debeat, donec ipse prius principalis conueniatur: & fuerint eius discussæ facultates, & inuentæ non soluendo: si præsens sit, c nisi aliter inter creditorem & fideiussorem conuentum fuerit. d

A Si plures fuerint fideiussores vel mandatores, singuli in solidum tenentur: vnus etiam ex illis potest a creditore solus eligi, e quem conueniet. Postquam tamen plures simul conuenierint, non potest vnus solum eligere post litis contestationem, f quia iam inuicit actionem, iuxta facultatem ei concessam. g Ceterum si vnus ex pluribus obligatis in solidum, conuentus sit in solidum, ex beneficio Cæsaris Adriani per exceptionem diuiditur inter illum, & alios confideiussores obligatio: si modo omnes soluendo sint litis contestatæ tempore, h neque conuentus inficietur fideiussionem. i Nisi etiam adiectum pactum fuerit fideiussioni, vnumquemque ex fideiussoribus se obligare & conueniri posse in solidum & sine diuisione, k quo casu nec fideiussori conuento dabitur actio contra alium fideiussorem, nisi ea concessa fuerit a creditore: l. fideiussor porro, vel mandatarius, non amplius consequetur a debitore principali quam soluerit ex debito. m Seruandi tamen in reliquis indemnem, n nisi plus debito soluerint, o aut rem pretiosorem quam debuerint, p aut si in diem debitum, sponte, & non coacti ante diem soluerint: quo casu solutum ante diem solutioni destinatum non poterunt a debitore principali repetere. q

D Ut contra ante diem solutioni destinatum, potuerit fideiussor agere contra debitorem principalem ut eum liberet, si coactus vel damnatus sit fideiussor ante diem soluere, vel si nimium, & diu in debiti solutione debitor cesset, vel bona sua interim dissipet, r contra creditorem autem fideiussor non poterit agere ut debitorem ad soluendam pecuniam compellat: vel ut pignus distrahat. s

SCHOLIA.

a §. fideiussor non tantum, de fideiussorib. apud Iust. in l. potest, 4. in fine, eod. tit. Pand. l. si tibi, 8. manda. Cod.

b l. si fideiussor. §. 7. de fideiussor. Pand. et.

c nouella 4. & authen. presente, C. de fideiuss. & hoc ius ibi nouum, quo antiqua contraria abrogantur, vide l. moschus, de iure fisci. Pandect.

d §. 1. nouella, 116. potest enim hinc beneficio discussionis renuntiare, ibidem.

e l. 3. non recte, de fideiussorib. Cod. §. si plures, eodem titul. apud Iustinian. l. si mandatum, §. 9. §. Paulus respondit, manda. Pand.

f Dist. §. Paulus, & leg. liberum fuit, 16. de fideiussorib. Pandect.

g l. inter eos, §. 1. §. duo, de fideiussorib. P. l. reos promittendi, 1. de duob. reis Pandect.

h Hoc beneficium epistola Adriani dicitur, in l. inter fideiussores, 26. & l. si contendat, 28. de fideiussor. in Pandect. dicto §. si plures, vers. sed ex epistola, eod. titul. apud Iustinian.

i l. si dubitet creditor, §. 1. de fideiussorib. Pandect.

k nouella 99. §. 1. de reis promittendi.

l l. ut fideiussor, 39. de fideiussorib. Pandect.

m l. inter causas, §. prater ea, manda. Pand.

n cap. 2. de fideiussorib. ideo fideiussor repetit ex iusta causa factos sumtus. l. si mandatum, 45. §. si fideiussor, manda. Pandect.

o l. Quintus, 48. manda. Pandect.

p l. fideiussorem, §. 2. manda. P. nisi non habuisset deteriorum, l. is qui, §. §. fin. eod. tit.

q l. si mandauero, 22. in principio, l. si fideiussor, §. 1. mandat. l. si fideiussor, 31. de fideiussor. P. si tamen damnati fideiussores ante diem coacti fuerint soluere, aliter ut mox dicitur, statuendum.

r l. fin. de fideiussorib. l. luicius, 38. in fine, & l. fideiussor, 45. de fideiussorib. Pandect.

s l. si fideiussor creditori denuntiauerit, 62. de fideiussorib. P. nisi creditor in perniciem fideiussoris cessaret petere malitiose, ut ibi notat glossa, cum non sit malitius hominum indulgendum, l. in fundo, de rei vind. Pandect.

CAPVT VII.

1 Quibus modis tollatur fideiussoria obligatio, ex parte obligationis.

2 Ex persona fideiussoris.

A Fideiussoria obligatio finitur, quoties principalis exstinguitur vel dissoluitur; quod pluribus modis accidere potest: sic liberabitur fideiussor nouatione facta principalis debiti, si modo non se obligauerit iterum fideiussioni: b item, & liberatur liberato reo per transactionem: c si creditor succedat debitori, & in quantum confusa sunt actiones; d si tempore conditionis appositae in obligatione, non sit res vel persona quae obligetur. e

B Ex parte fideiussoris exstinguitur quoties, si calamitas, & inopia maxima ei post fideiussionem acciderit: & de nouo satisfactum sit pro eadem obligatione: f si sub conditione acceptus, ante conditionem mortuus sit: g si ei succedat creditor; h si fideiussor successit debitori, quia exstincta obligatione accessoria, sit principalis debitor, i vel si contra, debitor succedat fideiussori. k

SCHOLIA.

a de quibus in titulo, quib. mod. tollitur obligatio, lib. 3. institutionum, titul. 10.

b l. ubicumque, 60. §. fin. de fideiussor. P. l. nouatione, 4. C. eodem titulo.

c l. fideiussores magistratuum, 68. §. fin. de fideiussor. Pand. l. fin. de pactis, Pandect.

d l. Franius, 71. l. si debitori, 50. de fideiussori. Pandect. leg. debitori, Cod. de pactis, l. stychum, §. de solutio. Pandect. leg. si ei, §. fin. de emption. Pandect.

e l. si stychum aut Pamphilum, 38. §. a Titio, de fideiussori. Pandect.

f In l. si ab arbitro, 10. §. 1. qui satisfat. cogant. Pandect. libro secundo, Pandect. titulo octauo.

g l. penul. 72. de fideiussor. Pandect.

h l. haeres a debitore, 21. §. si hic, de fideiussor. Pandect.

i l. generaliter, quinta, eodem titulo, de fideiussor. Pandect.

k leg. cum reus promittendi, decima quarto, leg. haeres a debitore, 21. §. quod si hic seruus, de fideiussor. Pandect.